71. Zaļa kaza

 Zaļa kaza, vara ragi, Visas četras kājas kaltas. To būs jāti puisēniem Iksvētdienas baznīcā.

Ziemassvētku dziesmas

Krājumu sakārtoja Katrīna Riekstiņa

里加文艺出版社 - Lǐjiā wényì chūbǎnshè Rīga 2011 Izdošanas datums: 2011.gada 26.decembris

Creative Commons BY-SA 3.0 license. http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.lv Latvian folk songs. Chords, harmonizations, metadata edited by Katrīna Riekstiņa (jmrmv.lv). Use and distribute without limitations. If you alter, transform or build upon this work, please retain this Creative Commons notice.

ISBN: ...

B daļa: Rotaļas 73

70. Vylks un koza

[Ltd5]

- 1. Vylks dora olu nīdrojā pūrā, Aicynoj kazeni aļteni dzartu.
- 2. Na myusu kozas, kaimeņu kozas, Na myusu kozas, kaimeņu kozas,
- **Piedz.** Vylks ai kozu sadarāja Iz deveņom vasareņom.
- Piedz. Vylks nagaida treju dīnu, Kreit kozai mugorā.
- Piedz.var. Vilceņš kozu saplūsēja Smolkajuos kryumeņuos.

Rotaļas apraksts: Rotaļā ir aplī ejošie, vidū Koza, ārpusē - Vylks. Dziedot pirmo - lēno - pantu, visi iet pret Sauli, bet vidējais un ārējais - pa Saulei. Rotaļas otrā daļa "Vylks ai kozu sadarāj" dziedama ātri, un aplis joņo apkārt Kazai. Te nu jāuzmanās, lai trakajā skrējienā vidū pie Kazas neiekļūtu Vilks.

69. Tupi lāci, tupi lāci

[Grins1992],#91,p.170 [Ltd5] [Mellena2004],p.170

- Tupi lāci, tupi lāci, saiminiece aizmaksās.
 Pieci šķiņki kaķa gaļas, trīs kukuļi grūstas maiz's.
- Tupi runci, tupi runci, Peles bēgot nosmakos. Peļu astes guļ uz kastes, Tās tu vari apošņāt.
- Jūsu trīsi, mēsi trīsi, Sametami čumuriņ'.
 Vienam ragi, otram nagi, Trešam lipa aizdurvē.

- Nākat ļaudis, nākat ļaudis, Kādi ērmi aizdurvē! Brūna kaza, vara nagi, ik pārdienas puiši jāj.
- Māte meitas, māte meitas Cūkū kūtē paglabāj'.
 Cūku vecis pagalvē(i) Ar ausīmi nosedzās.
- Lai tur sūt, lai tur sūt, Līdz citiemi budēļiem.
 Lec, ķekati, promlēkdamis, Ziņģi, briņģi, vastalāvi.

Rotaļas apraksts: Visi rotaļas dalībniekinostājas aplī ap Lāci. Dziedot dziesmu, rotaļnieki pēc brīvas izvēles izpilda dažādas kustības (iet uz vidu un atpakaļ, iet pa apli, šūpo sadotas rokas u.c.). Dziedot dziesmas ātro daļu, visi griežas (pa vienam, pa pāriem, pa četriem): sakērušies elkoņos, sadevušies rokās, kā dzirnaviņas.

Priekšvārds

Ziemassvētki ir tas burvīgais laiks, kad visi kaut ko gaida. Suns gaida ziemassvētku kaulu, bērns pirmo sniegpārsliņu uz mēles, skolēns ziemas brīvlaiku un strādīgs zemnieks - pavasari ar jaunu saules gaismu, kad atkal varēs darīt ierastos darbus. Ziemassvētki jeb Ziemas saulgrieži patiesībā ilgst 3 dienas. Tās ir garākās naktis un garākās dienas.

iii

Ar mierīgu sirdi par labi padarītiem rudens darbiem var doties pelnītā atpūtā. Garie, tumšie ziemas vakari senos laikos kaut kā bija jāaizvada, tāpēc ziemas periodā sievas un meitas darināja visskaistākās villaines un zeķes. Vīri pa to laiku vija virves un greba karotes. To visu pavadīja tautas dziesmas un teiku un pasaku stāstīšana. Tā pamazām pietuvojās Ziemassvētki jeb ziemas saulgrieži. Tā kā latvieši Ziemassvētkus saistīja ar gaismas atgriešanos, ražas novākšanas visu lielo darbu padarīšanas svētkiem, likumsakarīgi bija tas, ka svētku galds lūztin lūza no gardā mielasta. Lai arī šodien mēs šos svētkus saistām ar klusuma un miera svētīšanu, senajiem latviešiem tas bija līksmības un prieka pilns laiks.

Parasti šiem svētkiem ļaudis jau laikus gatavoja mielastu. No raksturīgākajiem ēdieniem var minēt svaigu maizi, zirņus, pupas, putraimu desas, sautētus vai svaigus kāpostus, sautētus kāļus un burkānus, kā arī ķirbju ēdienus. Īpaši iecienīti bija krāsnī cepti kartupeļi un kā karalis galda vidū gulēja cūkas cepetis. Liels gardums bija arī cūkas šņukurs. Kā saldo ēdienu pasniedza maizi ar ievārījumu un apaļus raušus, kas simbolizēja sauli. Interesanti, ka latvieši šajos svētkos bija iecienījuši arī alu, ko gan šodien kaut kā grūti iedomāties kā mielasta sastāvdaļu. Tāpat dzēra arī kvasu, pienu un paniņas.

21. gadsimtā viss ir savādāk. Cilvēki savus garos ziemas vakarus pavada nevis aužot skaistas villaines, grebjot karotes un stāstot teikas, bet gan pie televizora vai datora. Ziemassvētku galds tiek papildināts ar rosolu un dažādiem alkoholiskajiem dzērieniem un zem ziemassvētku eglītes paliktas daudz, krāsainos papīros saliktas dāvanas. Nav nekāda vaina, bet cilvēki aizmirst svētku galvenās idejas. Savstarpējai labsirdībai un cieņai būtu jāizpaužas ik dienu, ne tikai svētkos. Ja kā piemēru tiešām ņem vecos, labos laikus, tad ziemassvētku galvenais mērķis ir būt kopā ar mīļajiem. Tā kā agrāk nauda bija vai nu ļoti maz, vai nebija vispār, tad par dārgām dāvanām nevarēja būt ne runas. Mana vecmāmiņa reiz man stāstīja, ka maza būdama ziemassvētkos saņēmusi vienu bulciņu un to glabājusi kā lielu dārgumu. Marunprāt, tādiem vajadzētu būt svētkiem. Priecāties par jebko, ko saņemam. Vai tas būtu vecmāmiņas adīts, kodīgs vilnas džemperis vai jaunākais iPhone modelis.

Šajā krājumā var atrast dziesmas, kuras saistītas ar dažādām tradīcijām un ēdieniem. Ļoti svarīga svētku sastāvdaļa ir ķekatās iešana. Ejot ir skaļi jādzied, lai ļaunās domas un visas nepatikšanas nenāk ne tuvumā. Jo skaļāk dzied, jo ķibeles tālāk turās. Bluķa vilkšanai arī ir liela loma šajos svētkos. Tā simbolizē saules gaidīšanu. Bluķi velkot savāc visas pa gadu notikušās sliktās lietas. Beigās to sadedzina.

Ziemas saulgrieži bez ķekatām nav iedomājami, tāpēc arī dziesmu par šo tēmu ir ļoti daudz. Čigānini par sevi dažkārt pasmejas, it kā nezinādami kur gulēt:

"Čigānini, bālelini, kur šo nakti gulēsim? Cits priedē, cits eglē, cits celina malinā."

Bieži dzirdamas dziesmas par Dieviņu, kurš atbraucis un nu jālaiž mājā.

68. Precinīki

[Ltd5]

1. Lobs vo-kor-si, mei-tu muo-te! Ka-la-dō, ka-la-dō!

- Dū-si mei-tu, ma-lē-je-ņu? Ka-la-dō, ka-la-dō!
- Lobs vokorsi, meitu muote!
 Dūsi meitu, malējeņu?
 Vēļ nadūšu, vēļ nadūšu,
 Cikom brauksi trešu reizi.
- 2. Lobs vokorsi, meitu muote! Dūsi meitu, malējeņu? - Vēļ nadūšu, vēļ nadūšu,

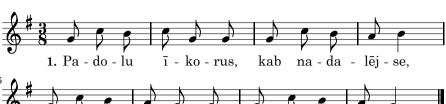
Cikom mani meili lyugsi, Cikom mani meili lyugsi, Da zemeiti klaneisīsi! As māmeni meili lyudzu,
 Da zemeiti klanējūsi.
 As pajēmu nu māmenis
 Vīnu meitu malējeņu (audējeņu, vērpiejeņu, i.ct.)

Rotaļas apraksts: "Precinieki" ir Latgalē populāra rotaļa. Rotaļnieki sastājas divās rindās ar sejām viens pret otru. Viena ir meitu rinda ar saucēju - Meitu māti. Otra ir puišu rinda ar saucēju - Precinieku. Rotaļa noris sarunas veidā, dziedādama savu dziedamo, uz priekšu līdz meitām iet puišu rinda. Pie vārdiem "Kaladō, kaladō" puiši divas reizes paklanās un pēc tam iet atpakaļ. Tad savukārt iet meitas. Tā turpinās, līdz beidzot Precinieks izvēlas vienu meitu un aizved uz savu rindu. Rotaļa iet tikām, līdz Meitu māte savas meitas izprecinājusi.

67. Padolu īkorus

[Ltd5]

Klāra Kaziniece Mērdzenē

ī - ko - rus,

- Padolu īkorus, Kab nadalējse.
- 2. Pi kuo(i), pi kuo(i) Muns īkareņš(i)?
- 3. Lyudzami, bruoleiši, Atdūditi!

Pa - do - lu

4. Es poša jauna, Man pošai vajag.

kab na - da - lēj - se.

5. Pi jauna puiškina Muns īkareņš(i).

Rotaļas apraksts: Meitas sastājas aplī, turot rokās auklu, uz kuras uzkārts gredzens. Gredzena īpašniece stāv apļa vidū. Dziedot dziesmu "Padolu īkorus, kab nadalējse", meitas caur pirkstiem laiž gredzenu pa apli apkārt, turēdamas rokas cieši vienu pie otras. Dziesmai beidzoties, vidējā meita min, kurās rokās nu gredzens. Cik reizes neatmin, tik vēl gadus jāgaida tautas.

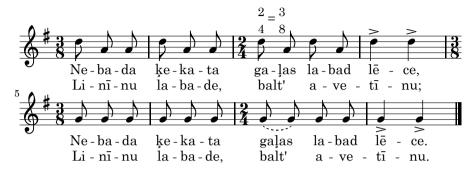
Satura rādītājs

A daļa: Dziesmas	1
1. Adat, meitas, ko adat	1
2. Ai, bagāti ziemassvētki (Kūčō)	2
3. Ai, nama māmīna	3
4. As bej' vīnsi kuplys līpsi	4
5. Atīdami Zīmassvātki	5
6. Atīdami Zīmys svātki	6
7. Atīdami Zīmys svātki	7
8. Bolta koza daņci vede	8
9. Budēlīti, tēvainīti	9
10. Čigāniņa dēliņš biju	10
11. Čigāniņi, bāleliņi	11
12. Čigāniņi, čigāniņi	12
13. Čigāniņi, nabadziņi	13
14. Čigāns saka čigānami	15
15. Čigāns savu čigāniet'	16
16. Čigi, čigi, čigāniņi	17
17. Danco lāci, danco lāci	18
18. Dancojieti, dancojieti	19
19. Dedzit skolu, pyutit guni	20
20. Desa teki pa celiņu	21
21. Divi bija, divi bija	22
22. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus	23
23. Ejiet, bērni, klausītiesi	24
24. Kačeišami tāvs nūmyra	25
25. Kaķīšami bērns nomira.	27
26. Kajadā, kajadā!	28
27. Kalado, kalado, vakar kaza velējās	29
27. Kalduu, Kalduu, Vakai Kaza Velejas	_
28. Kam tie svēti svētki nāca	30
29. Kas pie Rīgas dumpējās	31
30. Kas tur rībina.	32
31. Kas tur putina aiz viņa kalna	33
32. Kur bijāt Ziemassvētki	34
33. Kur bijāti, Ziemassvētki	35
34. Kur tu teci ruda pele?	36
35. Kūru, kūru uguntiņu	37
36. Labvakari, saimeniece	38
37. Labvakaru, saimeniece	39
38. Laiž, māmiņa, istabāi	40
39. Lūdzama, māmiņa	41
40. Mammiņa mīļā	42
41. Meitu mātes istabiņa kaladū	44
42. Nākat iekšā, Ziemassvētki	45
43. Nu atbrauca Ziemassvētki	46
44. Pūti, pūti, ziemelīti	47
45. Pūti, pūti, ziemelīti	48
46. Pūti, pūti, ziemelīti	49
47. Pyutit guni, lauzit skolus	50

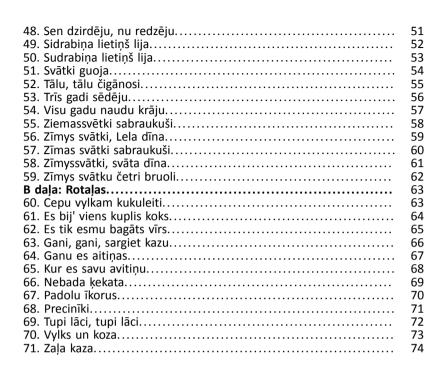
B daļa: Rotaļas

66. Nebada ķekata

[Grins1992],#92,p.171

 Nebada ķekata gaļas labad lēce, Linīnu labade, balt' avetīnu.

65. Kur es savu avitinu

[SkandiniekiDlv] [Ltd5]

- 1. Kur es savu avitiņu Svētku rītu paganīšu?
- Baltābola kalniņā, Tur es viņu paganīšu.
- 3. Pin, brālīti, augstu žogu, Lai vilciņis neielēca.
- Sargies manu avitiņu, Vilciņš ķēra, vilciņš ķēr'. (Dzied 3x, arvien ātrāk)

Rotaļas apraksts: Rotaļas dalībnieki nostājas pāros un izveido apli. Apļa vidū ieiet Aita, bet ārpusē - Vilks. Dziedot pirmos divus pantus, pāri iet pret Sauli, pēc tam pa Saulei. Pie trešā panta pārinieki pagriežas ar sejām viens pret otru un iet viju. Dziedot pēdējo pantu, visi sadodas rokās un Vilks cenšas iekļūt dārziņā pie Aitas. Aitiņai rotaļas dalībnieki visvisādi palīdz izvairīties no Vilka, izlaiž to no apļa un ielaiž, taču Vilku aizkavē. Kad Aita noķerta, rotaļa sākas no jauna, taču nu jau ar citu Vilku un Aitu, kurus izvēl iepriekšējie, kuri paši rotaļā vairs nepiedalās. Tā ar katru jaunu reizi no apļa paliek malā pa Vilkam un Aitai, līdz rotaļā ejošo skaits sarūk līdz trim. Tad nu jāmet miers.

A daļa: Dziesmas

A dala: Dziesmas

1. Adat, meitas, ko adat

[FkLaiva]

Adat, meitas, ko adat, vilkam zekes no-adat, adat, meitas,

ko a-dat, vil-kam ze-ķes no-a-dat, vil-kam ze-ķes no-a-dat.

- Adat, meitas, ko adat, Vilkam zeķes noadat. Vilkam kājas nosalušas, Purvus, mežus bradājot.
- Vilciņš savus zābaciņus Niedrainēi balināj', Niedrainēi balināja, Rāviņāi noskaloj'.
- Jūs, bērniņi nezinati, Kāds vilkami mundieriņš: Zili īsi kamzolīši, Melni samta zābacin'.

- Vilciņš savus zābaciņus Mālu bedrē izsmērēj', Ka varēja svētu rītu Kazai braukti vedējos.
- Vakar kaza velējāsi Straujas upes maliņā; Vai uz lietu vai uz sauli, Vai uz savu preciniek'.
- Balta kaza danci veda Uz pelēka akmentiņ'; Ne skanēja, ne žvadzēja, Kazinai dancojot.

2. Ai, bagāti ziemassvētki (Kūčō)

[Grins1992],#68,p.150 [SkandiniekiDlv] [Vitolins1973],#45

2

Madonas Lubānā; pier. Jurjānu Andrejs 1891.g.

Ai, bagā ti ziemas svētki, kū-čō, Leji ņā-i nogājuši, kū-čō.

- 1. Ai, bagāti ziemassvētki Lejiņāi nogājuši.
- Tekat jauni, tekat veci, Velkat svētkus kalniņā.
- 3. Ziemassvētki naudu skaita Ledus kalna galiņā;
- 4. Es gribēju klāti tikt Ar nekaltu kumeliņu.
- 5. Kam tie svēti svētki nāca, Kam tā liela Lielā diena?
- Ai, bagāti Ziemassvētki, kučo, Lejiņāi nogājuši, kučo! Tekat, jauni, tekat, veci, Velkat svētkus kalnināi.
- Ziemassvētki, Liela diena, Tie Dievami dārgi laiki: Ziemassvētki bluķi vilka, Liela diena šūpli kāra.
- Kā zinātu ziemassvetkus, Kad nediltu kamaniņas; Kā zinātu Lieldieniņas, Kad nekārtu šūpulīti.
- Ziemassvētkitrīs brālīši, Lieldieniņas trīs māsiņas; Ej'ta visas Lielas dienas, Cit' uz citu ciemotiesi.
- Gausi nāca, nu atnāca
 Tie bagāti Ziemassvētki:
 Trīs dieniņas, trīs naksniņas
 Nāk pār kalnu kūpēdami.

- Svētki nāca svētītiesi, Lielā diena lielītiesi.
- Ziemassvētki sabraukuši, Pastaliņu plēsējiņi.
- 8. Trīs dieniņas, trīs naksniņas Ne miedziņa neredzēju.
- Gausi nāca, drīz aizgāja Tie bagāti Ziemassvētki.
- 10. Trīs dieniņas, trīs naksniņas let pār kalnu kūpēdami.
- Simtu cepu kukulīšus,
 Ziemassvetkus gaidīdama.
 Man zināmi Ziemassvētki
 Sērš nedēļu atnākuši.
- Nākat iekšā, budēlīši, Nākat pilna istabiņa, Lai nenāca ļauna diena, Kas man gauži rūdināja.
- Pūti gaišu uguntiņu, Lai ļautiņi sildījāsi. Pašu ļaudis sanākuši, Tie uguni dedzināja.
- Pūti, pūti, Ziemelīti, Ziemassvētku vakarāi; Pūt laukāi ienaidiņu No maliņu maliņāmi!
- Ziemassvētki, Ziemassvētki, Sen mēs jūsu gaidījāmi. Aicināti, aiziesieti Pēc trejāmi dieniņāmi.

B daļa: Rotaļas 67

64. Ganu es aitinas

[Ltd5]

1. Ganu es aitiņas lielceļa malā;

Lapiņas čaukstēja, krūmiņi, brikšķēj'.

Rotaļas apraksts: Šai rotaļā ir žogs, Aitas un Vilki. Žogā viens aiz otra sastājas lielākie un dūšīgākie, un stiprākie, uzliekot rokas uz priekšā stāvošā pleciem. Bet aiz žoga slēpjas Aitiņas, mazas un ņipras. Ārpusē atrodas pāris kāru Vilku, kas skaļi kaukdami, cenšas caur žogu ielīst pie Aitiņām. Kuru Aitu noķer, to stiepj ārā no aploka. Žoga galvenais uzdevums ir nelaist Vilkus iekšā, tāpēc jāstāv ļoti tuvu vienam pie otra. Daudzkārt dziedot pantu, žogs sīkiem soļiem virzās pa apli. Kad visas Aitas izķertas, arī rotaļa beidzas.

63. Gani, gani, sargiet kazu

- 1. Gani, gani, sargiet kazu, Kazai jāja preciniek'.
- 2. Vilciņš savu zobentiņu Gar akmeni trīdināj'.
- 3. Skic, kaziņa, mežiņā(i) Liepu lapu lupināt.
- 4. Bet tik pate pasargiesi No tā meža junkurin'.

- 5. Tu, kaziņa, pati zini, Kāds vilkami mundieriņš.
- 6. Īsi, strupi kamzolīsi, Pazolēti zābaciņ'.
- 7. Vilciņš kazu saplosīja Sīkā kārklu krūmiņā.

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki izveido dārziņu, Kaza - vidū, vilks - ārpusē. Visi iet pa apli, ik pantā mainot virzienu, un dzied. Dārziņš apstājas; Vilks iet pie katra gana un prasa: "Kam tie vārti?" Viņam atbild, ka tie esot kazas, zirga, govs, cūkas u.c. dzīvnieku vārti. Beidzot kāds saka: "Tie ir vilka vārti." Vilks traucas pa vārtiem iekšā un pūlas noķert Kazu, bet šī mūk pa citiem vārtiem ārā. Kaza drīkst skriet cauri visiem vārtiem (tikai ne visu laiku caur vieniem un tiem pašiem ārā un tūlīt iekšā). Vilks - tikai caur saviem. Kad beidzot vilks noķer Kazu, tad abi nāk vidū un griežas elkoņos, bet pārējie palēciena solī danco dārziņā apkārt. Kaza izvēlas nākamo vilku, bet vilks - kazu, un rotaļu var sākt no gala.

A daļa: Dziesmas 3

3. Ai, nama māmīna

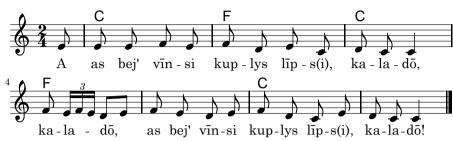
[Grins1992],#87,p.166

Ai, nama māmīna,
 Dari durvetīnas,
 Ķekatas atbrauca
 Ar vezumīnu:
 Ar rudzis, ar miežis,
 Ar kumelīnu. [BW33323-0]

4. As bej' vīnsi kuplys līpsi

[FkLaiva]

- Es bej' vīnsi kuplys līps(i), kaladō, kaladō, es bej' vīnsi kuplys līps(i), kaladō! Man bej' daudzi pazareišu.
- Lyudzu tevi, boguotaisi, Idūd vīnu pazareiti! Īšu es i pats pajimšu, Nasalyugšu boguotuoji.

F/k "Savieši" šo rotaļu gāja tā: Visi sastājas rindā viens aiz otra plecu satvērienā. Bagātais stāv pirmais. Nabadziņš iet apkārt lūgdamies; beigās viņš kādu beidzamo, vai pat dažus rauj sev. Satvēriens varētu būt arī rokās un rinda arī visu laiku uz vietas nestāv. B daļa: Rotaļas 65

62. Es tik esmu bagāts vīrs

Lielezere " Dindaru dandaru"

Es tik esmu bagāts vīrs, bagāts vīrs: Man putni ni dies' un gan',

dies' un gan'. Bet es es mu na badzinš, na badzinš: Man put ni nu

ma·zu·mā, ma·zu·mā, Es tev lū·dzu, ba·jā-rī-ti, dod man vie·nu

pa-za-rī-ti, ja ne-do-si pa-za-rī-ti, no-lau-zī-šu ga-lot-nīt'.

Vienbalsīga

Rotaļnieki - Putni nostājas rindā, Bagātais rindas priekšgalā. Nabadziņš viens pats stāv atstatus. Bagātais ved rindu apkārt (visi dzied) un lielās ar savu bagātību.

1. Es tik esmu bagāts vīrs, bagāts vīrs : 2. Es varēju citam dot, Man putniņi dies' un gan', dies' un l pašami atlikās. gan'.

Kad bagātais izdziedājies, tad nabadziņš noskumis nostājas Bagāta priekšā, sūdzas par nabadzību un lūdz kādu pazarīti.

Bet es esmu nabadziņš, nabadzinš:
 Man putniņu mazumā, mazumā,
 Bet es esmu nabadziņš, nabadzinš:
 Ja nedosi pazarīti,
 Man putniņu mazumā, mazumā.

Bagātais, nicinoši noskatījies uz Nabadziņu, iet tālāk un lielās. Tikmēr Nabadziņš paker pēdējo no Bagātā rindas gala. Kad Bagātais apstājas, Nabadziņš atkal ņem sev pēdējo rotaļnieku, līdz Bagātais paliek viens pats. Bijušais Bagātais ieņem Nabadziņa vietu, un rotala turpinās.

Vienbalsīga

- Es bij viens kuplis koks, Man bij' putnu pilni zari, Es bij viens kuplis koks, Man bij' putnu pilni zari.
- 2. Es tev lūdzu bagātais, Dod man vienu pazarīt',
- 3. Es nedošu nabagam I ne plikas pazarītes.

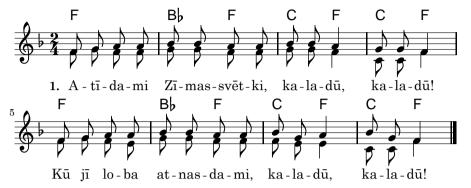
- 4. lešu pats, ņemšu pats Diženajo, skaistāko.
- 5. Ak tu nieka bagātais, Kur nu tava bagātība?
- Sīki putni, mazi putni, Visi manā rociņā!

Rotaļnieki saķeras rokās taisnā rindā, kuras vidū Bagātais. Viņam pretī vairāku soļu attālumā nostājas Nabadziņš. Bagātais ar savējiem iet pret Nabadziņu, diedami un dziedādami 1. pantu. pēc tam Nabadziņš iet pretim Bagātajam , dziedādams 2. pantu. Bagātais, otreiz pretim iedams, atbild ar 3. pantu. Nabadziņš savukārty dzied 4. pantu un no Bagātā rindas gala atņem vienu Putnu (rotaļnieku). Nu Bagātais atkal iet pretim Nabadziņam un dzied no iesākuma, tikmēr Nabadziņš atkal atņem vienu Putnu utt. 1. - 4.pantu atkārto tik ilgi, kamēr Bagātais paliek viens pats. Pēdīgi Nabadziņš dzied 5. un 6. pantu. Rotalājoties tālāk, Nabadziņš ienem Bagāta vietu.

A daļa: Dziesmas

5. Atīdami Zīmassvātki

[Igauni1993],p.37

$Vienbals\bar{\imath}ga$

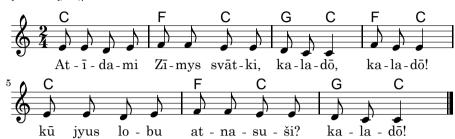
- Atīdami Zīmassvātki, kaladū, kaladū! Kū jī loba atnasdami, kaladū, kaladū!
- Atnas zērņu, atnas pupu, Atnas cyukas smecereiti.
- 3. Tec, peleite, zērņu zogti, Atnes maņ(i) pīzoguse.
- 4. Kū tai tevi nasagiva? Es ībāgu aleṇā(i).

5. Kai tu tai nanūsoly? Es sakyuru kaula guni. 5

- 6. Kai tu tai nasadegi? Odotom(i) sasaspraužu.
- Kai tev asnis natecēja? Sazazeižu vacu svīkstu.
- 8. Kur tu jēmi vacu svīkstu? Vacuosmuotes teineitī.
- 9. Kur ta jēme vacuo muote? Raibuos gūves ciceitī.

6. Atīdami Zīmys svātki

[Grins1992],#69,p.150

- Atīdami Zīmys svātki, Kū jī loba atnasuši? Klāvā raibu raibaleņu, Stallī lobu kumeleņu.
- Sen gaidīju, nu atnāca
 Tie bagāti Ziemassvētki;
 Ziemassvētki atbraukuši
 Rakstītām kamanām. [BW33303-0]

B daļa: Rotaļas 63

B daļa: Rotaļas

60. Cepu vylkam kukuleiti

[Ltd5] [Vitolins1973],#106

Pievienota otra balss(apakšējā balss ir sākotnējā melodija)

- 1. Cepu vlykam kukuleiti, Sānoluosi mārcādama.
- Jam, viļceni, kukuleiti, Nanas munu vucineņu.
- 3. Odit, meitas, kū oditi, Vylkam zečes nūodit!

- 4. Vylkam kuojas nūsolušas, Soltu zīmu staigojūti.
- Viļceņš kozu saplūseja Smolkā lazdu kryumeņāi.

Rotaļas apraksts: Rotaļas dalībnieki sadodas rokās un nostājas rindā - pretī nostājas Vilks. Vilkam nezinot, tiek izvēlēta Kaza, kura arī stāv rindā kopā ar pārējiem. Dziedot 1. un 2. pantu, rinda iet līdz Vilkam un atpakaļ. Pie vārdiem "Odit, meitas" rotaļas dalībnieki izveido apli: vidū paliek Kaza, ārpusē Vilks. Aplis iet vispirms pret Saulei, pēc tam pa Saulei. Dziesmai beidzoties, Vilks ķer Kazu. Pārējie visādi kavē Vilku un uzmundrina Kazu.

59. Zīmys svātku četri bruoli

[Grins1992],#67,p.149

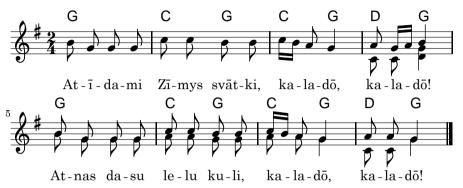

- 1. Zīmys svātku četri bruoli, Cyts iz cytu olu dzartu.
- Zīmassvātki četri bruoli, Vysi četri Dīva dāli. Dūd, Dīveni, man jaunai Kaut ar vīnu kuozas dzert.
- Ziemassvētki četri brāļi, Cits uz cita alu dzerti. Kā mēs svētkus pazīsimi, Ja mēs rāpus neiesimi. Cits uz cita rāpsimiesi, Tad mēs Rīgu redzēsimi.
- Viss par velti ciema puiši, Kur jūs mani vizināti. Man vietiņa sen zināma, Sen apieti tīrumiņi.

A daļa: Dziesmas 7

7. Atīdami Zīmys svātki

[Grins1992],#74,p.155

- Atīdami Zīmys svātki, Atnas dasu lelu kuli.
- 2. Puišim dasu nadūsimi, Puiši cyuku nabaruoja.

8. Bolta koza danci vede

[Ltd5]

Duorta Skutule Preiļos

1. Bol-ta ko-za dan-ci ve-de, la - du, la - du!

Iz pa-lā-ka ak-mis-te-ņa, la - du, la - du!

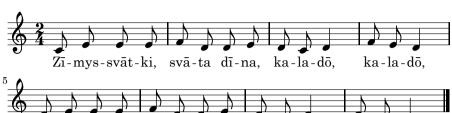
- 1. Bolta koza daņci vede Iz palāka akmistena.
- Ni žvuordzēja, ni skanēja, Kazeņai doncojūti.
- Bolta koza velējāsi Olūteņa lejeņā -

- 4. Vai iz lītu, vai iz snīgu, Vai iz sausu vasareņu.
- Bolta kaza velējāsi
 Olūteņa lejeņā -
- 6. Vai iz lītu, vai iz snīgu, Vai iz savu precinīku.

A daļa: Dziesmas

58. Zīmyssvātki, svāta dīna

[FkLaiva]

le - je - ṇā - i),

 Zīmyssvātki, svāta dīna, Kaladō, kaladō, Nūzalaide lejenā(i), Kaladō, kaladō! Aite, jauni, aite vaci, Viļksim svātkus kaļneņā(i)

nū - za - lai - de

- Ai boguoti Zīmyssvātki, Kū jyus maņ(e) atneseti? Atnas bāru kumeļeņu, Atnas gūvi raibaļeņu.
- Aite bišu klauseitūsi Zīmyssvātku vokorā(i): Ka biteitis seiki dzīdi, To byus sylta vasareņa.
- Ni biteite kolpuņeite, Ni iudeņa nosuotuoja, Kas dīneņis kurpeites(i), Voska cymdi rūceņa(i).

 Ļaudis ēde, ļaudis dzēre, Dīvs aiz lūga klausējās(i), Dīvs aiz lūga klausējās(i), Voi Dīvenu pīminēsi.

ka - la - dō,

61

ka - la - dō!

- Dedzit guņi vokorā(i), Laidit Dīvu ustobā(i): (lauzit skolus, pyutit guņi) Dīveņš stouv(i) aiz vuortimi, Nūsveidušu kumeļeņu. Div' siermeiši, div' biereiši, Četri ūša skrytuļeiši.
- Guoja Dīveņš ustobā(i), Vaicoj sātys saimiņīka.
 Tys bej' sātys saimiņiks(i), Kas sēd golda gaļeņā(i), Zalta skryuze rūceņā(i), Pazeļteits(i), bičereits(i).

57. Zīmas svātki sabraukuši

[Grins1992],#72,p.154

 Zīmas svātki sabraukuši Raksteitomi komonomi. Tecit, bārni, sajemiti, Bosajuomi kuojeņomi! A daļa: Dziesmas

9. Budēlīti, tēvainīti

[Grins1992],#89,p.169

Budē-lī-ti, tēvainī-ti, izkul manu vedeklin', Par vedeklas

kū-lu-mi-nu es tev cim-du pā-ri doš'. Spring, spring jē - ri-ņi,

spring kazu-lē-niņi, Es pate spriņģoju Bude-lī-šu vakarā.

- Budēlīti, tēvainīti, Izkul manu vedekliņ', Par vedeklas kūlumiņu Es tev cimdu pāri doš'.
- Danco, danco, budēlīti, Nama mātes istabā: Lai danco kazlēniņi Nama mātes laidarā.
- Kas tur šņāca, kas tur šņāca, Kas tās niedras brikšķināja? Divas laivas jēru nāca, trešā jaunu kazlēniņu.
- Lai bij' čaklas, kas bij' čaklas, Priedniekmeitas tās bij čaklas, Ar dakšāmi gultas taisa, ar cimdiemi govis slauc.

5. Lai bij' skopa, kas bij' skopa, Priedniekmamma, tā bij' skopa: Par rubuli utu pāri Dzen uz Rīgu raudādam'. 9

- Piedz. Spring, spring jēriņi,
 Spring kazulēniņi,
 Es pate spriņģoju
 Budelvakarā.
- Piedz.var. Strump, mani jēriņi,
 Strump, kazulēni
 Ij es pati deju
 Budēlīšu vakarā.

10. Čigānina dēliņš biju

Či- gā- ni- ņa dē- liņš bi- ju, mel- nu zir- gu jā- jē- jiņš, I- ku ši- ku pā- di ra- sā pid- rid ri- kum ai- džin- džal.

Či- gā- ni- ņa dē- liņš bi- ju, mel- nu zir- gu jā- jē- jiņš. Ai- da dul- la, ai- da dul- la, ā- re mū- re ral- lal- lā.

- Čigāniņa dēliņš biju, Melnu zirgu jājējiņš.
- Čigānami sešas meitas, Visām sešām raibas kleitas.
- Čigāniņa meita biju, Melnu matu pinējiņ'.
- Čigāniņa meita biju, Melnu kurpju valkātāj'.
- 1. Čigāns manim iemācīja Savus trijus amatiņus.
- Čigānosi taisotiesi, Trīs kulītes salāpīju.
- 2. Vienā rudzi, otrā mieži, Trešā gaļas gabaliņš.
- 3. Ai, lūdzama, saimeniece, Dod man pupu, dod zireņu.
- Dod man pupu, dod zireņu, Dod man cūkas smecerīti.

- Kurpes kājā, niedra rokā, Zaļais zīda nēzdaudziņš.
- Zirgiem mīti, jērus zagti, Pa krūmiemi slaistītiesi.
- Piedz.: Iku šiku pādi rasā Pidrid rikum aidžindžal. Aida dulla, aida dulla, Āre mūre rallallā.

A daļa: Dziesmas 59

56. Zīmys svātki, Lela dīna

[Grins1992],#66,p.145

- Zīmys svātki, Lela dīna,
 Tī Dīvami duorgi laiki.
 Zīmys svātkūs Dīvs pīdzyma,
 Leldyņ kuore šyupeleiti.
- Ziemassvētki, Lieladiena, Tie Dievam lieli svētki: Ziemassvētkos Dievs piedzima, Lieldienā šūpli kāra.
- Ziemassvētki, Liela diena, Tie Dievam dārgi laiki Ziemassvētki vizināja, Lieladiena šūpli kāra.

- Zīmys svātki atīdami, Kū jyus loba atnesit, Stallī sērmu sērmaleiti, Klāvā raibu raibaleiti.
- Svētki nāca svētījami, Liela diena lielījama.
 Svētkos svētais Dieviņš dzima, Lielu dienu nokrustīja.

55. Ziemassvētki sabraukuši

- Ziemassvētki sabraukuši Rakstītām kamanām.
- Teciet, bērni, saņemiet, Basajām kājiņām.
- 3. Ai. bagāti Ziemassvētki, Ilgi nāca, drīz aizgāja.
- Ilgi nāca, drīz aizgāja, Ne nedēļas negaidīja.

A daļa: Dziesmas

11. Čigāniņi, bāleliņi

[FkLaiva] [Vitolins1973],#54 Marija Ābele Jēkabpils Saukā 73 g.v.; pier. J. Rudzītis 1933.g.

$Vienbals \bar{\imath} ga$

- Čigāniņi, bāleliņi, Kur šo nakti gulēsim? Kalado, kalado, Kur šo nakti gulēsim? Cits priedēi, cits eglēi, Cits celiņa maliņā.
- Ejam bērni čigānosi
 Ziemassvētku vakarā:
 Dos mums ēsti, dos mums dzerti,
 Dos naksniņu pārgulēt.
- Lieli, mazi čigāniņi
 Aunatiesi kurpītēs.
 Šī dieniņa, šī naksniņa
 Ejamāi, tekamā.
- Čīgu, čāgu zaķīts lēca, No krūmiņa uz krūmiņ', Tā čāgoja čigāniņi No mājiņas uz mājiņ'. Situ vara pulkstentiņu Pa tam duru stenderēm, Lai ceļāsi saimeniece, Paslieksnēi gulējus'.

- Ai, godīga saimeniece, lelaid mani istabā!
 Man kājiņas nosalušas Ar tām glāžu tupelēm.
- Čigāns bija mans tētiņis, Čigāniete māmuliņ', Čigāniski es dziedāju, čigāniski gavilēj'.
- Es meitiņa jumpraviņa Kunga dēla līgaviņ'
 Es neietu čigānosi, Ka māmiņa negājus'.
 Es neviltu saimenieci, Ka māmina nevīlus'.
- Šī dieniņa, šī naksniņa Bez kauniņa pavadīt'. Ne kauniņa jauniem bija, Ne kauniņa vecajiem.
- Prasat manim, ko es nācu, Dodat manim, ko es grib': Dodat ēsti, dodat dzerti, Dodat maizes gabaliņ.

12. Čigāniņi, čigāniņi

[Ltd5]

Līze Ozola Lejasciemā

- 1. Čigāniņi, čigāniņi, Vienu vietu, vienu vietu.
- 1. Ejma, bērni, čigānosi, Čigānosi laba dzīve,
- 2. Čigāns ēda kviešu maizi, Krējumā(i) mērcēdams.
- 3. Čigānos(i) laizdamies(i) Trīs kulītes līdzi nēmu.

- 2. Kur skādīte lēkusiesi, Pasasauca čigāninu.
- 4. Vienā pupas, otrā zirņi, Trešā cūkas smecerīte.
- 5. Čigāniņi, totariņi, Kur šo nakti gulēsimi?
- Cits priedēi, cits eglē,
 Cits pie meitām kambarī.

A daļa: Dziesmas 57

54. Visu gadu naudu krāju

Jēkabpils Vārnava

- Visu gadu naudu krāju, olio, olio, Ziemassvētkus gaidīdam', olio. olioja! Nu atnāca Ziemassvētki, Nu naudiņa jātērē.
- Nāca veci, nāca jauni Ziemassvētku vakarā. Jauni nāca padejot, Veci nāca desas ēst.
- Skali grab, skali grab, Kas tos skalus grabināj'? Ziemassvētki grabināja, Speķa raušus gaidīdam'.
- Kādu dziesmu dziedāsim Ziemassvētku vakarā? Pīrāgami, nabagami, Abi gali apdeguš'.

- Ejat, bērni, skatītiesi, Kas pa namu rībināj': Ziemassvētki namu slauka, Visus traukus cilādam'.
- Ejat, bērni, skatītiesi, Kas pa namu rībināj': Ziemassvētki alu dara, Tie pa namu rībināj'.
- Pūti, pūti ziemelīti,
 Ziemassvetku vakarā,
 Pūt laukāi ienaidiņu
 No maliņu maliņām!

53. Trīs gadi sēdēju

[Ltd5]

Margieta Loceniece Nīcā

- Trīs gadi sēdēju Avota malā. Ķekatu dienīnu Gaidīdama. Ķekatu dienīnu Atčaparēju. [ŠS54359]
- Ķekatas atbrauca A' vezumīnu.

- Kavājat īlenus, Kavājat susekļus!
- 4. Ķekatu dienāja Rāvēju ļaudis, -
- Cūkīna, māsīna, Mēs abas godā, Tu sēdi āz galda, Es galda galā.

A daļa: Dziesmas

13. Čigāniņi, nabadziņi

[FkLaiva]

- Čigāniņi, nabadziņi
 Pa pasauli vazājās, kalado!
 Velns iegrūda mūsmājās,
 Pašā darba laiciņā.
- Aiz kalniņa dūmi kūpa, Kas tos dūmus kūpināj? Čigāniņi kūpināja, Zagtu jēru vārīdam'.
- Čigānami pieci dēli, Visi pieci postā gāj'. Div' noslīka, div aizbēga, Viens Rīgāi cietumā.
- Čigānami, nabagami, Nopelnīta garoziņ': Citā vietā suņi rēja, Cit' ar skruķi izskruķēj'.
- Desa lēca pa galdiņu Deviņiemi līkumiem, Čigāniņi pakaļ skrēja Ar spiciemi duncīšiem.

Šos pantus dzied čigāni:

 Labvakari nama māte, Vai ir silta istabiņ'? ja būs silta istabiņa, Tad būs jauka valodiņ'. Čigāniņi, pagāniņi
Ko jūs šeit(a) meklējat?
Še nebija jaunu meitu,
Ne ar gaļas kumosiņ'.

13

- Čigāniņi gaļu prasa, Kur man bija gaļas ņemt? Trīs dieniņas kazu kāvu, Vēl tā ļipu kustināi'.
- 7. Ko gaidieti, čigāniņi, Šai sētāi iegājuš'? Visu alu izdzēruši Karašiņas apēduš'?

- 1. Ielaid mani saimeniece Jele durvu kaktinā, Ja Dievinis man līdzēsi, Būs man visa istabiņ'.
- 2. Šai sētāi pērno gadu Mūs godami pabaroi': Te mums deva ceptas vardes, Novārītas vabolīt's.
- 3. Čigānini lieli kungi Neēd plānu kāpostiņ', Prasa miežu alutinu, Prasa desas līkumiņ'.
- 4. Desu, desu, galas, galas, Es kāpostu negribēi': Lai ēd pati saimeniece, Kubulāi gulēdam'.

A daļa: Dziesmas

52. Tālu, tālu čigānosi

- 1. Tālu, tālu čigānosi, Toldaro, toldaro, Ziemassvētku vakarāi, Toldaro, toldaro! Lai liniņi labi auga Mālotāi kalnināi!
- 2. Nerejati ciema suni, No tālienes čigāniņi: Devin' kalni, devin lejas Da čigāna mājināmi.
- 3. Čigānosi laizdamiesi Apsavilku kažociņu: Citu vietu suņi rēja I ar skruķi pabadīja.
- 4. Čigānosi laizdamiesi Vilku kaula (garu) kažociņu. Jau es pati gan zināju, Kuls man' citi čigāniņi.

- 5. Čigāniņi, pagāniņi, Kur šo nakti gulēsimi? Cits priedēi, cits eglēi, Cits celiņa maliņāi.
- 6. Kurš priedēi, kurš eglēi, Citu rītu redzesimi, Kurš celiņa maliņāi, Būs vilkami kumosiņis.
- 7. Sabijāsi saimeniece, Daudz sanāca čigāniņu. nebīstiesi saimeniece, Visi bija paēduši; Visi bija paēduši, Visi bija padzēruši, Visi bija gulējuši Mīļās Māras istabāi.

51. Svātki guoja

[Riekstina2011]

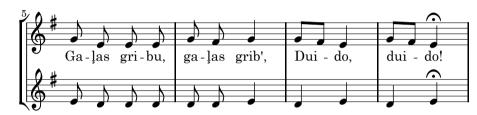

- Svātki guoja, svātki guoja, Eima bārni čyguonūsi. Šej dīneņa šej naksneņa Ejamuo takamuo.
- Tuoli, tuoli čyguonūsi
 Zīmassvātku vakarā Deveņ kolni, deveņ lejas
 Da čyguona sēteņai.

14. Čigāns saka čigānami

[Ltd5]

- Čigāns saka čigānami, Gaļas gribu, gaļas grib'.
- Vai tu aklis neredzēji, Balta ķēve linaitā(i).
- Es čigānam rada biju,
 Man tie plaušņi nemīlēj'.
- 4. Man mīlēja cūkas gaļa, Liela lopa cepetiņš.
- 5. Kur čigāns gaļu lūdza, Es ar asu tutentiņ'.
- Lai tā gaļa, kur tā gaļa, Ka tik labi kāpostiņi.

15. Čigāns savu čigāniet'

[Ltd5]

- 1. Čigāns savu čigāniet' Ik vakarus teterēj,
- Kam tī agri necēlās, Kam kulīšu nelāpīj'.
- 3. Čigānos laizdamās, Garu kuli šūdināj':

- 4. Bāžu bļodu, bāžu kausu, Vēl nelīda pavārnīca.
- 5. Ejat, meitas, čigānos, Čigānos laba peļņa!
- 6. Pāris kurpju, seši rubļi, Pieci zelta gredzentiņ'.

50. Sudrabiņa lietiņš lija

- Sudrabiņa lietiņš lija, Ziemas svētku vakarā.
- Visi sīki žagariņi Sudrabiņu vizināj'.

A daļa: Dziesmas

- 3. Man māsiņa atnākusi Ziemas svētku vakarā.
- 4. Došu koču, došu zirņus, Došu cūkas smecerīt'.
- Ziemas svētku vakarāi Ēdam dzīvu labībiņ.
- Jaunas meitas netikušas, Vecas sievas nevīžoj'

- 7. Pūti, pūti ziemelīti Ziemas svētku vakarā.
- 8. Klētī pūti rudzus, miežus, Stallī bērus kumeliņus.
- 9. Kam tie tādi melni zirgi Pie manāmi rij's durvīm?
- 10. Ziemassvētku kumeliņi Veda rudzus klētiņā.
- 11. Nu, tētiņi, Ziemas svētki, Sēsties galda galiņā.
- 12. Dod kalpami kalpa tiesu, Meitām baltas villainīt's.

49. Sidrabiņa lietiņš lija

[Grins1992],#81,p.161

- Sidrabiņa lietiņš lija Ziemassvētku vakarā Visi sīki žagariņi Sidrabiņu vizināja.
- Visu nakti sveces dega Sidrabiņa lukturosi. Mēnestiņis ceļu rāda Saules meitas vedējiemi.
- Ko tie joda suņi rēja, Jūrmalēi vērdamiesi?
 Saule deva savu meitu No veliemi šai zemēi.
- Div' svecītes jūrā dega Sidrabiņa lukturosi; Tās dedzina Dieva dēli, Saules meitu gaidīdami.

A dala: Dziesmas

16. Čigi, čigi, čigāniņi

- Pusgadu gulēju aizkrāsnē.
 Nu mans vakars, nu nācu ārā.
- Še liela vieta, še labi ļaudis.
 Te vara čigāni līkumus mesti.
- 3. Kas dose gaļu, tam augse cūkas. Kas dose siļķi, tam augse kaķi.
- Kuploti kuploja auniņa vilna, Tā lai kuploja nama saimneniece.
- 5. Mēroti mēroju pusgarus kreklus. Nākošu gadiņu tik gari lini.

- 6. Saimniece, saimniece, dal' vecu tiesu.
- Kukuli maizes, kannu medutiņa.7. Čigānu tēvaini, ved bērnus mājās.
- Visi tavi bērniņi gulēti griba.
- Piedz.: Čigi, čigi čigāniņi, Vienu vietu, vienu vietu. Šī dieniņa, šī naksniņa Ejamā lecāmā.

17. Danco lāci, danco lāci

Danco, lā-ci, danco, lā-ci, sai-menie-ce aizmaksās:

Svies-ta ci-bu, mai-zes kan-ci, di-vi sie-ki dāl-de-rīš'.

- Danco lāci, danco lāci, Saiminiece aizmaksās: Sviesta cibu, maizes kanci, Divi sieki dālderīš'.
- Danco lāci, danco lāci, Saiminiece aizmaksās: Šķiņķi gaļas, klaipu maizes, Trīs pimberi piedevām
- Danco lāci, danco lāci, Saiminiece aizmaksās: Par to vienu dancojumu Vācelīti medutin'.

- Danco lāci, danco lāci, Saiminiece aizmaksās: Piena cibu kabatā, Maizes kanci padusē
- Dacojati ķekatiņas Šovakaru vidiņā.
 Lai dancoja kazlēniņi Nama mātes laidarā.
- Sagriežati, ķekatiņas, Laidariņa vidiņā. Lai sagrieza rudzi, mieži Nama tēva tīrumā.

A dala: Dziesmas 51

48. Sen dzirdēju, nu redzēju

[Vitolins1973],#171

Hermīne Šneidere, dz. Liepājas Vergalē 1900; pier. V. Briede 1961.g.

Sen dzir dē-ju, nu re-dzē-ju Zie mas svēt ku ku-me-li-nu,

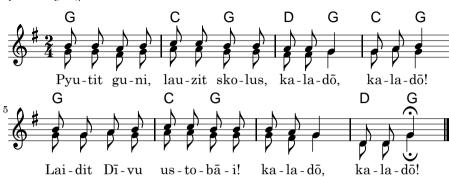
sen dzir-dē-ju, nu re-dzē-ju Zie-mas-svēt-ku ku-me-liņ'.

- Sen dzirdēju, nu redzēju Ziemassvētku kumeliņu, Līdz zemei kājas vilka, ledaināmi kājiņāmi.
- Ziemassvētku kumeliņi Sudrabiņa pakaviemi; No kalniņa pret kalniņu Skrēja, ledu kapādami.
- Ziemassvētki naudu skaita Ledus kalna galiņāi; Tekat, bērni, kalniņāi, Vedat viņus lejiņāi!

- 4. Kam tie tādi kumeliņi Pie manāmi rijsdurvīmi? Ziemassvētku kumeliņi Veda rudzus klētināi.
- Dancu, dancu, saimenieksi,
 Ziemassvētku vakarai,
 Lai dancoja kumeliņi
 Pavasar tīrumāi.

47. Pyutit guni, lauzit skolus

[Grins1992],#76,p.157

- Pyutit guni, lauzit skolus, Laidit Dīvu ustobā.
 Dīveņš stuovēj aiz vuorteņu Nūsveidušu kumeleņu.
- Dedziniet gaišu guni,
 Laidiet Dievu istabā:
 Dieviņš brauca pār kalniņu
 sudrabotu mētelīti.
- Plēsit skolus, kurit guni, Laidit Dīvu ustobā.
 Dīvam kuojys nūsolušys Aiz lūdzeņa klausūtīs.
- Lauziet skalus, pūtiet guni, Laidiet Dievu istabā! Dieviņš stāv aiz vārtiem Nosvīdušu kumeliņu.

A daļa: Dziesmas

18. Dancojieti, dancojieti

- Dancojieti, dancojieti, Dos saimniece desu riņķi.
- Dancojieti, dancojieti,
 Dos saimniece gaļas šķiņķi.
- 3. Es pielēcu zirgu stalli, Dievs dev' bērus kumeliņus.
- 4. Es pielēcu govju stalli, Dievs dev' raibas raibaliņas.
- Es pielēcu aitu stalli, Dievs dev' mazus sprogainīšus.
- 6. Es pielēcu cūku stalli, Strīpain, deglain midzīt' vilka.
- 7. Es pielēcu zosu stalli, Dievs dev' mazus klēgātājus.

19. Dedzit skolu, pyutit guni

[Grins1992],#75,p.157

Monika Kivliņa Asūnē

- Dedzit skolu, pyutit guni, Laidit Dīvu ustobā.
 Stuov Dīvenis pi vuorteņu Nūsveidušu kumeleņ'.
- Klusat jauni, klusat veci, Dievs ienāca istabā, Dievs ienāca istabāi, Vaicā nama saimeniek' Tas bij' nama saimenieksi, Kas sēž galda galiņāi, Kas sēž galda galiņāi Baltā linu krekliņā.

A daļa: Dziesmas 49

46. Pūti, pūti, ziemelīti

- Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakarā.
- 2. Klētī pūti miežus, rudzus, Stallī bērus kumeliņus.
- 3. Eima bišu klausīties Ziemassvētku vakarā.

- Ja bitītes daiļi dzied, Tad būs silta vasariņa.
- 5. Sniega māte, sniega māte, Purin' savus spilventiņus.
- 6. Lai nāk sniegi virs zemītes, Kad bāliņi mežā brauc.

45. Pūti, pūti, ziemelīti

Pū - ti, pū-ti, zie-me-lī-ti, ka-la-dū, ka-la-dū, Dzen sud-ra-bu šai ze-mē-i, ka-la-dū, ka-la-dū.

- 1. Pūti, pūti, ziemelīti, Dzen sudrabu šai zemē.
- 2. Šai zemē sievas, meitas, Sidrabiņa valkātājas.
- 3. Sala manas rokas, kājas, Kas nesala aukstumā?
- 4. Sidrabiņš vien nesala Jaunu meitu pūriņā.
- 5. Dūci, dūci, bitenīte, Ziemassvētku vakarā;
- Salti pūta ziemas vēji, Tālu silta vasariņa.

A daļa: Dziesmas 21

20. Desa teki pa celiņu

[FkLaiva]

- Desa teki pa celiņu, Totari, totari, Līkumiņus mētādama, Totari, to! Čigāniņi pakaļāi, Totari, totari, Putraimiņus lasīdami, Totari, to!
- Eima, bērni čigānosi, Čigānosi laba dzīve: Čigāns ēda kviešu maizi, Krējumāi mērcēdamis.
- Čigānami, pagānami, Trīs kulītes mugurāi: Vienā gaļa, otrā desa, Trešā sīki pīrādziņi.

- Čigāniņi, čigāniņi,
 Vienu vietu, vienu vietu!
 Kur skādīte lēkusiesi,
 Pasasauca čigāninus.
- Lai bij' skaisti, kas bij' skaisti, Čigānbērni tie bij skaisti: Glūnīgāmi actiņāni, Pinkotāmi galviņāmi.
- Čigāniņi, mazi bērni, Nezodzieti suseklīti: Zodziet nažus, adatiņas Ar ko kurpes šūdināti.
- Ar kauniņu vakar biju, Ar kauniņu rītu būšu, Bez kauniņa vien tik biju Ziemassvētku vakarā.

21. Divi bija, divi bija

[FkLaiva]

- Divi bija, divi bij' Saltas ziemas cietējiņ', Divi bija, divi bija Saltas ziemas cietējiņ'. Bite koka serdītē, Rudzīts ledus gabalā.
- Divi bija, kas tie div', kas miedziņa negulēj'? Viena bija meitu māt', Otra bišu māmulīt.
- Dūci, dūci, bitenīt', Šūniņāsi gulēdam'; Salti pūta ziemas vēj', Tālu bēga vasariņ'.
- Pasadziedi, bāleliņ, Ar savāmi māsiņām; I bitīte padziedāj', Šūniņāsi gulēdam'.

A daļa: Dziesmas 47

44. Pūti, pūti, ziemelīti

[Grins1992],#71,p.154

- 1. Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakariņu.
- Klētī pūti miežus, rudzus, Stallī bērus kumeliņus.
- 3. Pūti, pūti, ziemelīti, Sidrabiņu šai zemēi.
- 4. Šai zemēi sievas, meitas, Sidrabiņa nēsātājas.

- 5. Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakarāi.
- Pūt laukāi ienaidiņu, No maliņu maliņāmi!
- Eima bišu klausītiesi Ziemassvētku vakarāi.
- 8. Ja bitītes daiļi dzieda, Tad būs silta vasariņa.

43. Nu atbrauca Ziemassvētki

Bārbala Kaņepe Abrenes Baltinavā dz. 1898.g.; pier. E. Melngailis 1941.g. C F C G C G C Nu at-brau-ca Zie-mas-svēt-ki, ka-la-dū, ka-la-dū, C F C G C G C rak-stī-tā-mi ka-ma-nā-mi, ka-la-dū, ka-la-dū!

Vienbalsīga

46

- Nu atbrauca Ziemassvētki, Kaladū, kaladū, Rakstītāmi kamanāmi, Kaladū, kaladū! Eita bērni, sagaidati Basajāmi kājiņāmi! Zirņi, pupas, rācenīši Ziemassvetku kamanāsi.
- Gausi nāca, nu atnāca
 Tie bagāti Ziemassvetki:
 Trīs dieniņas, trīs naksniņas
 Nāk pār kalnu dziedādami.
- Ziemassvētki mums vaicāja, Kur mēs viņus guldīsimi? Istabāi pabeņķēi, Smarzīgāi sieniņāi.
- Ejat bērni skatītiesi,
 Kas pa namu rībināja:
 Ziemassvētki namu slauka,
 Visus traukus cilādami.

- Nāc, māsiņa, ciemotiesi Ziemassvētku vakarai: Būs zirnīši, būs pupiņas, Būs cūciņas šņukurīt's.
- Ziemassvētki atnākuši,
 Zābaciņu deldētaji:
 Trīs dieniņas, trīs naksniņas
 Apautāmi kājiņāmi.
- Ziemassvētku vakarāi Meitas gāja kaķi svērt: Ja svērs kaķis puspodiņa, Dabūs vīru šoruden.
- Ziemassvētku vakarai Ēdam dzīvu labībiņu: Māte veca, meita jauna, Abas malti nemācēja.
- Pīrāgami, nabagami, Krāsnī kājas nosvilušas; Ejat bērni, ķerat ciet, Ēdat viņu dziedādami!

A daļa: Dziesmas

22. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus

[Grins1992],#70,p.152

- 1. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus, Ziemassvētku vakarāi!
- Sakāpsimi cits uz cita, Tad mēs Rīgu redzēsimi.
- 3. Ziemassvētku vakariņu Ēdam dzī'vu labībiņu:
- 4. Māte veca, sieva jauna Nevarēja malti iet.

- Ziemassvētki, liela diena, Tie Dievami dārgi laiki.
- Ziemassvētki bluķi vilka, Liela diena šūpli kāra.
- 7. Kam tie svētki, svētki nāca, Kam tā lielā, lielā diena?
- 8. Svētki nāca svētītiesi, Lielā diena lielītiesi.

23. Ejiet, bērni, klausītiesi

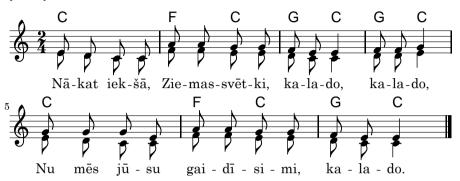

- 1. Ejiet, bērni, klausītiesi, Kas pa namu rībināja:
- 2. Kūķu katlis, galvas puse, Tie pa namu rībinaja.
- 3. Ziemassvētki alu dara, Tie pa namu rībināja.

A dala: Dziesmas 45

42. Nākat iekšā, Ziemassvētki

[FkLaiva]

- 1. Nākat iekšā Ziemassvētki, Nu mēs jūsu gaidīsimi.
- 2. Nama māte durvis vēra, Rokā gaiša uguntiņa.
- 3. Pasadziedi, bāleliņi Ar savāmi māsiņām.
- 4. I bitīte padziedāja Ziemassvētku vakarā.
- 5. Kādu dziesmu dziedāsim Savā bluķa vakarā.
- 6. No ošiemi, no kļaviemi, No zaļiemi ozoliem.

- Bluķa māte bluķi vēla Pašā bluķa vakarā.
 Lai veļ bluķi trīsi reizi,
 Nenāks mošķi citu gadu.
- Pūti, pūti, ziemelīti,
 Ziemassvētku vakariņu.
 Pūt laukā(i) ienaidiņu
 No maliņu maliņām.

41. Meitu mātes istabina kaladū

[FkLaiva] [Vitolins1973],#30 Domicella Binduka Rēzeknes Dricēnos, dz. 1899.g.; pier. E. Melngailis 1941.g.

Vienbalsīga

- 1. Meitu mātes istabina, Kaladū, kaladū, Ledus kalna galināi, Kaladū, kaladū! Es nevaru klātu tikti Ar nekaltu kumelinu.
- 2. Kalējiņi, bāleliņi, Apkal manu kumelinu: Sudrabiņa pakaviemi, Dimantiņa nagliņāmi.
- 3. Man bij' kaltis kumeliņis, Es varēju kalnā jāti, Saskaldīju ledus kalnu Deviņosi gabalosi;
- 4. Stāvi stingri kumeliņi Uz devīta gabaliņa! Lai es varu lūkotiesi, Ko dar meitu māmulina: Meitu māte sagšas auda, Ledus kalna galiņāi.

A daļa: Dziesmas 25

24. Kačeišami tāvs nūmyra

Bronislava Circene, Virgina Cibule Škilbēnos [Ltd5] G G G D Ka-čei-ša-mi tāvs nū-my-ra, ka-la-dō, ka-la-dō, G G D G Zī-mas svāt-ku rei-te-nā-i, ka-la-dō!

- 1. Kačeišami tāvs nūmyra Zīmas svātku reitenāi; Vysi kūki apsormova Nu kačeiša asareņu.
- 1. Kakīšami tāvs nomira, Ziemassvētku rītināi; Visi koki apsarmoja, No kaķīša asariņām.
- 2. Eita ļaudis skatīties, Kādi skaisti kaladnieki. Zīda svārki, glāžu kurpes, Vaska cimdi rocinā.

2. Atīdami Zīmas svātki, Kū iī loba atnasdami? Stalī sērmu kumelenu, Klāvā raibu raibaleņu.

ka-la-dō,

3. Ar Dievinu paliecieti, Tik veseli, tik bagāti. Tik veseli, tik bagāti, Kā pērngadu palikāti.

- 1. Ai, bagāti Ziemassvētki, Lejiņāi nogājuši,
- 2. Tekat jauni, tekat veci, Velkat svētkus kalniņā!
- 3. Kam tie svētki, svētki nāca, Kam tā liela Lielā diena?
- 4. Svētki nāca svētīties, Lielā diena lielīties.
- 5. Ziemassvētki sabraukuši Pastaliņu plēsējiņ'.
- 6. Trīs dieniņas, trīs naksniņas Ne miedzina neredzēj'.
- 7. Man māsiņa atnākusi Ziemassvētku vakarā.

- 8. Došu koču, došu zirnus, Došu cūkas smecerīt'.
- 9. Ziemassvētku vakarāi Ēdam dzīvu labībiņ'.
- 10. Jaunas meitas netikušas, Vecas sievas nevīžoi'.
- 11. Gausi nāca, drīz aizgāja Tie bagāti Ziemassvētki,
- 12. Trīs dieniņas, trīs naksniņas let pār kalnu dziedādami.
- 13. Palaizdami Ziemassvētkus, Kas tos citus sagaidīs?
- 14. Dievs dos mieru, veselību, Mēs i paši gaidīsim.

- 1. Čigānosi laizdamās Līdzi ņēmu kazas galvu. Ja nedeva citas galas, Grauzu savu kazas galvu.
- 2. Tālu tālu čigānosi, Lai linini gari auga. Lieli mazi čigāniņi, Aunatiesi kurpītēsi.

A daļa: Dziesmas

3. Lieli, mazi čigāniņi, Kur šo nakti gulēsimi? Cits priedē, cits eglē, Cits celina malināi. Kurš priedē, kurš eglē, Citu gadu tiksimiesi. Kurš celina malinā -Būs vilkami kumosinis. Piedz.: Mammina mīlā, laid istabā. Nezagšu jēriņu ne kazlēniņu. Susekli to zagšu, to vajadzēs -Čigāna bērniņiem sprogainas galvas.

40. Mammina mīlā

25. Kakīšami bērns nomira

Piedz. Mam·mi-ņa mī - ļā, laid is - ta - bā, Ne·zag-šu jē - ri-ņu, Su-sek-li to zag-šu, to va - ja·dzēs- či - gā-na bēr-ni·niem

ne kaz - lē - ni - ņu. spro - gai - nas gal - vas. 1. Či-gā-no-si laiz-da-mā-si, Ja ne-de-va ci-tas ga-las,

tol-da-rō, tol-da-rō, Lī-dzi ņē-mu ka-zas gal-vu, tol-da-rō, tol-da-rō, tol-da-rō, Grau-zu sa-vu ka-zas gal-vu, tol-da-rō,

tol·da·rō, Lī-dzi ņē·mu ka·zas gal·vu, tol·da·rō, tol·da·rō. tol·da·rō, Grau·zu sa·vu ka·zas gal·vu, tol·da·rō, tol·da·rō.

1. Kaķīšami bērns nomira Ziemassvētku vakarāi,

A daļa: Dziesmas

- Visi meži miglu meta no kaķīša asarāmi.
- 3. Ko, bērniņi, darīsim, svētki tek leiinā?

27

4. Tekam lieli tekam mazi, velkam svētkus kalniņā.

26. Kaļadā, kaļadā!

[Ltd5]

Dārte Valtere Bauskā

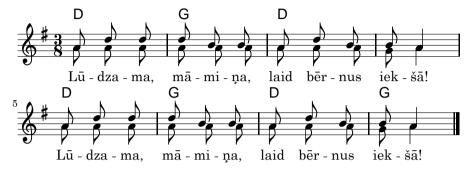
- Ķekatas māmiņa, Laid mani iekšā!
- 2. Nezagšu īlena, Nezagšu adatu.
- Ķekatu bērniņiem Galviņas sukāt.

3. Susekli, to zagšu, To mane vajag.

A dala: Dziesmas 41

39. Lūdzama, māmiņa

[Grins1992],#88,p.166

- Lūdzama, māmiņa, Laid bērnus iekšā!
- Ķekatu bērniemi Kājiņas sala.
- 3. Ai, nama māmiņa, Tav' jaukumiņu:

- 4. Glāžu tavs namiņis, Glāž' istabiņa.
- Sudraba slotiņu Istabu slauka.
- 6. Dimanta sietiņu Mēsliņus nesa.

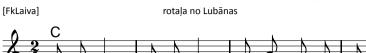
38. Laiž, māmiņa, istabāi

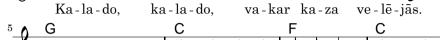

- Laiž, māmiņa, istabāi, Neba mēs daudz bijām. Bijām pieci, bijām seši, Līdz trešami desmitam.
- Ja iekšā nelaidīs, Lielu skādi padarīs. Durvīm kliņķi nolauzīs, Visus logus izdauzīs.
- Ja iekšā nelaidīs, Lielu skādi padarīs.
 Visu aku piedirsīs, Puišam bērnu pataisīs.

A daļa: Dziesmas

27. Kalado, kalado, vakar kaza velējās

Vai pret snī-gim, vai pret lī-tim, ka-la-do, ka-la-do,

$Vienbals \bar{\imath} ga$

- Kalado, kalado, Vakar kaza velējās, Vai pret snīgim, vai pret ļītim, Kalado, kalado, vai pret sovīm preciņīkim, Kalado, kalado!
- Pēdējo pantu atkārto, kamēr kazu noķer.
- Viļceņš sovus zābaceņ's, Rāveņāi balynoj', Sargatīsi, cīma suņi, Byus kazeņai preciņīki!
- Lec, kazeņa, āreņā, Lec, vilceņi dārzeņā!

28. Kam tie svēti svētki nāca

[Grins1992],#65,p.145

- Kam tie svēti svētki nāca, Kam tā liela Lieladiena?
- Svētki nāca svētīties, Lieladiena lielīties.

A daļa: Dziesmas 39

37. Labvakaru, saimeniece

Labvakaru, saimeniece, vai tu mūsu gaidī-jusi, labvakaru,

sai-me-nie-ce, vai tu mū-su gai-dī-ju-si? Rai rai rai ri-tam,

rai rai rai ri-tam, rai rai ral-la-lā, trā-di ral-la - lā.

- Labvakaru, saimeniece, Vai tu mūsu gaidījusi. Dod pupiņas, dod zirnīšus, Dod cūcinas smecerīti!
- Es nenācu šais mājāsi Savu miegu izgulēti. Nācu ēsti, nācu dzerti, Nācu jautri padzīvoti.
- Ja es būtu to zinājis, Ka tik jauki šais mājāsi. Es būt' sievu līdz paņēmis Ar visiemi bērniņiemi. Tie palika aizkrāsnēi, Vēderiņus kasīdami.

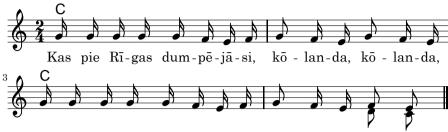
36. Labvakari, saimeniece

[Grins1992],#86,p.166

 Labvakari, saimeniece, Vai gaidīji budēlīšus? Ja gaidīji budēlīšus, Atver durvis līdz galam! A dala: Dziesmas 31

29. Kas pie Rīgas dumpējās

A-pakš le-dus Dau-ga-vā-i, kō-lan-da, ko-la.

- Kas pie Rīgas dumpējās Apakš ledus Daugavā?
- 2. Ziemassvētki dumpējās Šurp nākdami Kurzemē.
- 3. Eita, bērni, saņemati, Basajāmi kājiņāmi.
- 4. Ziemassvētki naudu skaita Ledus kalna galiņā.
- 5. Es gribēju klātu tikti Ar nekaltu kumeliņu.

- 6. Ziemassvētku vakarā Ēdam dzīvu labībiņu.
- 7. Sakāpsim cits uz cita, Tad mēs Rīgu redzēsim.
- 8. Palaizdami ziemassvētkus Līdz citami kalniņam.
- Aizjūgsim vēja zirgus, Jūgsim kaula kamaniņas.
- 10. Nepiekusa vēja zirgi, Nelūzt kaula kamaniņas.

30. Kas tur rībina

[Grins1992],#85,p.165

- Kas tur rībina Gar istabiņu. Ķekatiņas dancin' Savus kumeliņus.
- Negulita, slinki puiši, Eita, raugat zirgu stalli. Ķekatiņas sadzinušas Stallī bērus kumeliņus.
- Negulita, slinkas meitas, Eita, raugat govu stalli. Ķekatiņas sadzinušas Stallī raibas raibaliņas.
- Negulita, saiminieces, Eita, raugat avju stalli! Ķekatiņas sadzinušas stallī baltas avetiņas.

A daļa: Dziesmas

35. Kūru, kūru uguntiņu

37

[FkLaiva]

Vienbalsīga

 Kūru, kūru uguntiņu Tumšajāi naksniņā, Tumšajāi naksniņā, Pūtin pūta Ziemelītis, Stingtin stinga augumiņs. Uguntiņa, Saules māsa, Sildi manu augumiņ', Sildi manu augumiņu, Glabā manu dvēselīt'!

34. Kur tu teci ruda pele?

[FkLaiva]

Vienbalsīga

- 1. Kur tu teci ruda pele Rotā, rotā?
 - Tek mežāi dēlu plēst, Rotā, rotā!

Dēle tevi nositīs!

- Patecēšu apakš egles.

Ko ēdīsi apakš egles?

- Ēdīš' egļu pumpuriņus.

Sapamps tavis vēderiņis.

- Apsmērēšu vecu sviestu.

Kur tu jemsi vecu sviestu.

- Raibas goves pupiņos.

Kur tu jemsi raibu govi?

- Zaļai zāles galiņei.

Kur tu jemsi zaļu zāli?

- Zelta miglu apmiglos.

Kur tu zelta miglu jemsi?

- Tā nokrita no gaismiņas.Ē!

Četri pāri stāv krustā viens otram pretī. Skanot jautājumam divi pretējie pāri iet viens otram pretī uz vidu, skanot rotā, rotā, iet atpakaļ. Atkārtojumā, to pašu dara otri divi pretējie pāri.

A daļa: Dziesmas 33

31. Kas tur putina aiz viņa kalna

[FkLaiva]

Veronika Porzinge, dz.1920.g. Alsungā; pier. Dace Nasteviča 1982.g.

Kas tur pu ti na aiz viņa kalna? Ziemssvētki pu tina at-nākdami.

- Kas tur putina aiz viņa kalna?
 Ziemssvetki putina atnākdami.
 Ziemassvētki atbrauca pa rudzu lauku,
 Zālīti mīdami, asniņus celdam'.
- 2. Kur guļ Ziemassvētki atnākdami?
 - Šķūnēi, sķūnēi, iekš rijas krāsnē.

Kur guļ Ziemassvētki atnākdami?

- Gotiņu stalēje, pažobelēje.

Kur guļ Ziemassvētki atnākdami?

Zirdziņu stallēje pažobelēje.
 Kur guļ Ziemassvētki atnākdami?

- Aitiņu stallēje pažobelēje.

Kas tur rībina uz istabiņu?

- Ziemassvētki dancina sav' kumelinu.

Kur guļ Ziemssvētki aiziedamai?

- Rudz', miežu klētēje, pažobelēje.

32. Kur bijāt Ziemassvētki

[Riekstina2011]

- Kur bijāti Ziemassvētki, Kur naksniņu gulējāti, Kur naksniņu gulējāti. Zirgu stallī pažobelē, Tur naksniņu gulējāmi, Tur naksniņu gulējāmi. Govju kūtī pažobelē, Tur naksniņu gulējāmi, Cūku kūtī pažobelē, Tur naksniņu gulējāmi, Rijas durvju pažobelē, Tur naksniņu gulējāmi.
- Kur bijāti Ziemassvētki, Kur naksniņu gulējāti, Aiz kalnina lejiņāi, Tai mazāi sētināi.

A daļa: Dziesmas 35

33. Kur bijāti, Ziemassvētki

Bauska, Īslīce

- Kur bijāti, Ziemassvētki, kur naksniņu gulējāt?
 Aiz kalniņa lejiņāi, tai mazāi sētiņā.
- Ai bagāti Ziemassvētki, ko jūs laba atnesāt?
 Atnes bērnu kumeliņu, atnes govi raibalin'.
- Nu, tētiņi, Ziemassvētki, sēsties galda galiņā, Dod kalpami kalpa tiesu, meitām baltas villainīt's!
- Ļaudis ēda, Jaudis dzēra, Dievs aiz loga klausījās,
 Dievs aiz loga klausījās, vai Dieviņu pieminēj'.
- Dedziet skalu, dedziet guni, laidiet Dievu istabā, Stāv Dieviņis aiz vārtiemi nosvīdušu kumeliņ': Div' sirmīši, div' bērīši, zelta groži rociņā.
- rociņā.
 6. Gaiša dega uguntiņa, gaid' Dieviņu istabā.
 Dieviņš nāca istabāi, vaicā nama saimeniek'.
 Tas bij' nama saimenieksi, kas sēž galda galiņā,
 Kas sēž galda galiņāi baltā linu krekliņā.